

20 years of
WIKIPEDIA

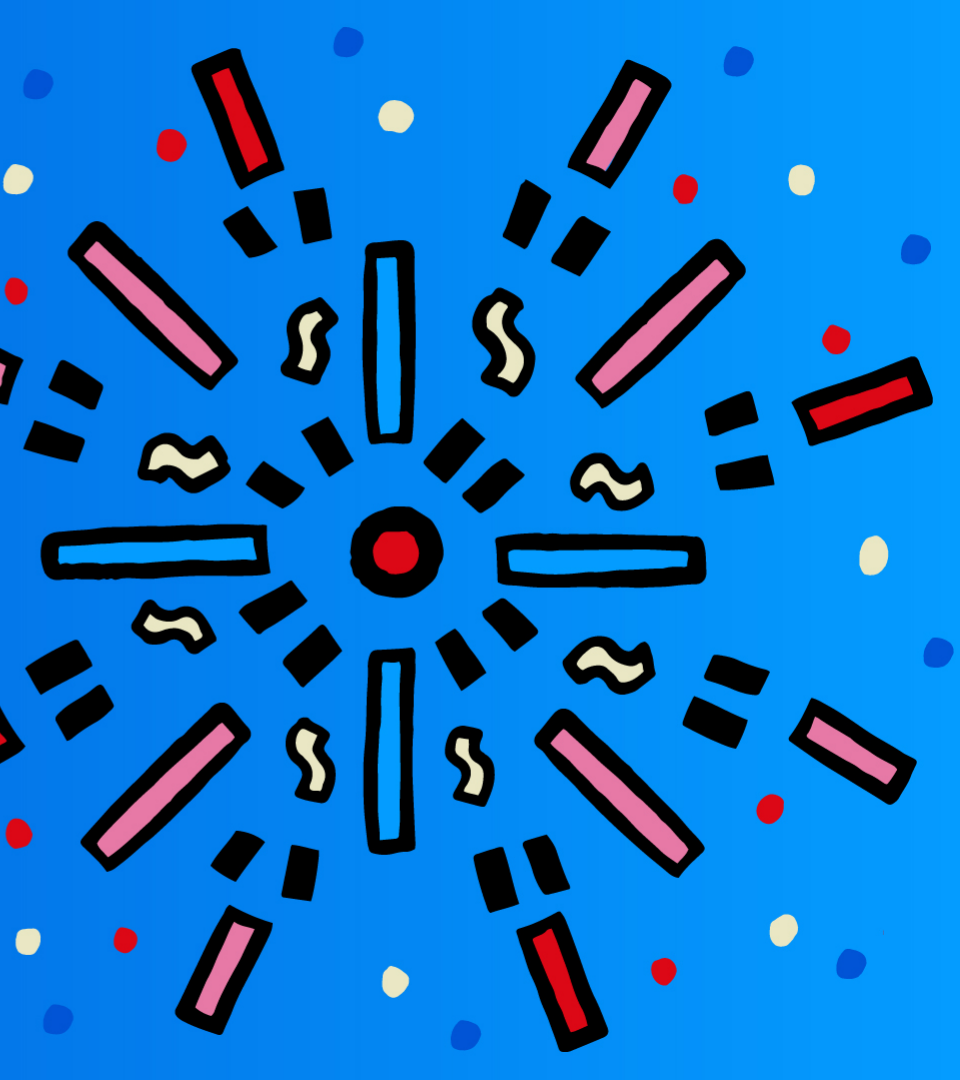

20 שנה לוויקיפדיה
מבט אל העתיד

מאת: שני אבנשטיין סיגלוב
shani@wikimedia.org

נעים מאוד: שני אבנשטיין סיגלוב

[[user: Esh77]], [[user: Shani (WMF)]]

אוני' ת"א:

דוקטורנטית

עמיתת מחקר קרן עזריאלי

מרצה

תנועת התוכן החופשי:

עורכת ראשית ויו"ר, פרויקט בן-יהודה

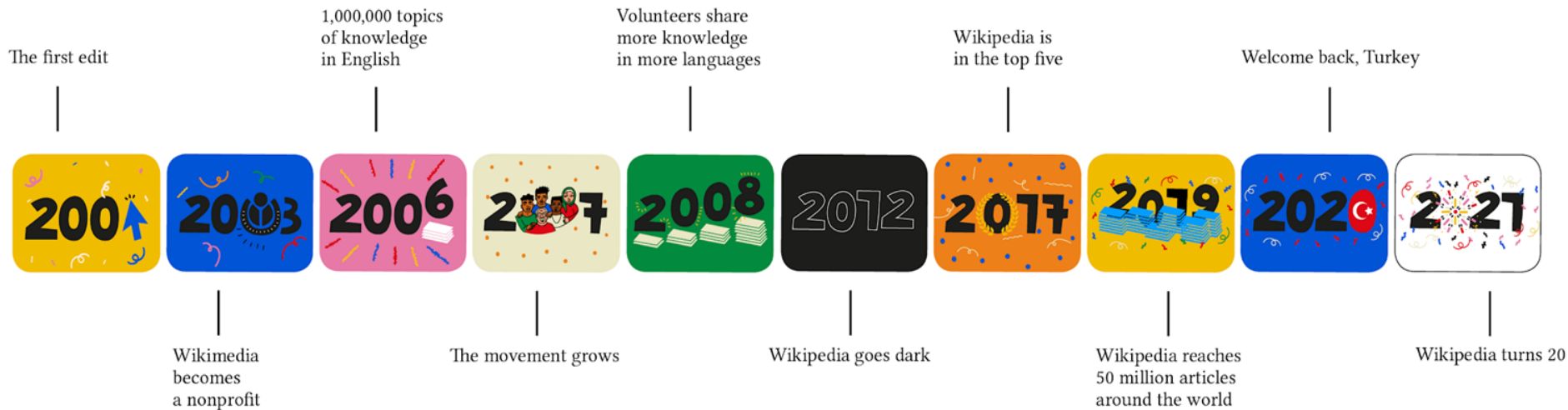
מפעילת מערכת, ויקיפדיה העברית

דירקטורית, חבר הנאמנים של קרן ויקימדיה העולמית

אמא לליירה

20 שנה של ויקיפדיה על ציר הזמן

ויקיפדיה במספרים

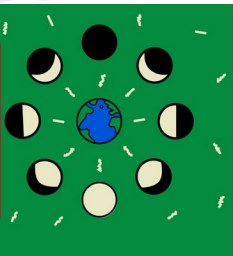
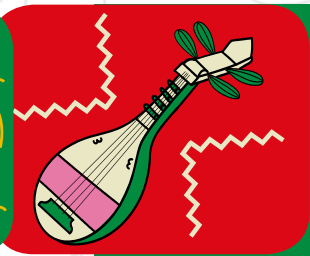
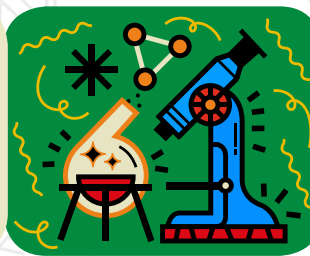
- 55 מליון ערכים ביותר מ- 300 שפות
- יותר מ- 50 מיליון קבצי מדיה בוויקישיתוף
- יותר מ- 90 מיליון פריטים בוויקימדיה
- 15 מיליארד צפיות בחודש, 6,000 צפיות בשניה
- גישה מ- 1.5 מיליארד מכשירים יחודיים בכל חודש
- 7 מיליון תורמים
- **280,000 עורכים מתנדבים בכל חודש – אתם/ם!**
- 350 עריכות בכל דקה ביום
- 30 מליון חשבונות משתמשים

כמה רחוק הגענו: הידע

- החלה ב- 2001 באנגלית, אבל כבר בשנה בראשונה התרחבה ל- 18 שפות
- כיום 89% מהערכים בשפות שהן לא אנגלית, אך אנגלית עדיין מובילה
- בזמן מגפת הקורונה הפכנו למקור ידע מוביל ושיתפנו פעולה עם ה- WHO
- שיפור בערכים על יעדי נופש וערים השפיע על התיירות, מספר הלילות שתיירים שוהים בערים עלה ב 9%
- שנה אחר שנה הערכים הנצפים ביותר מראים מה מעניין את הציבור: קורונה, מות סלברטאים, חתונות מלכותיות ובחירות

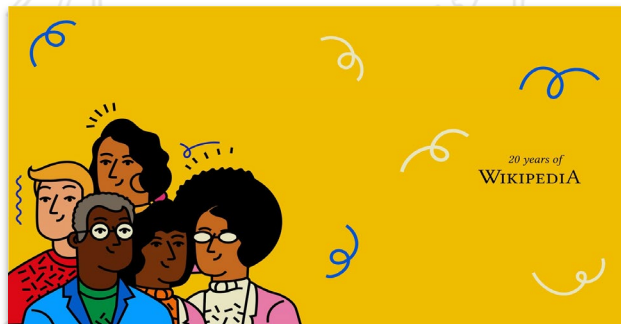

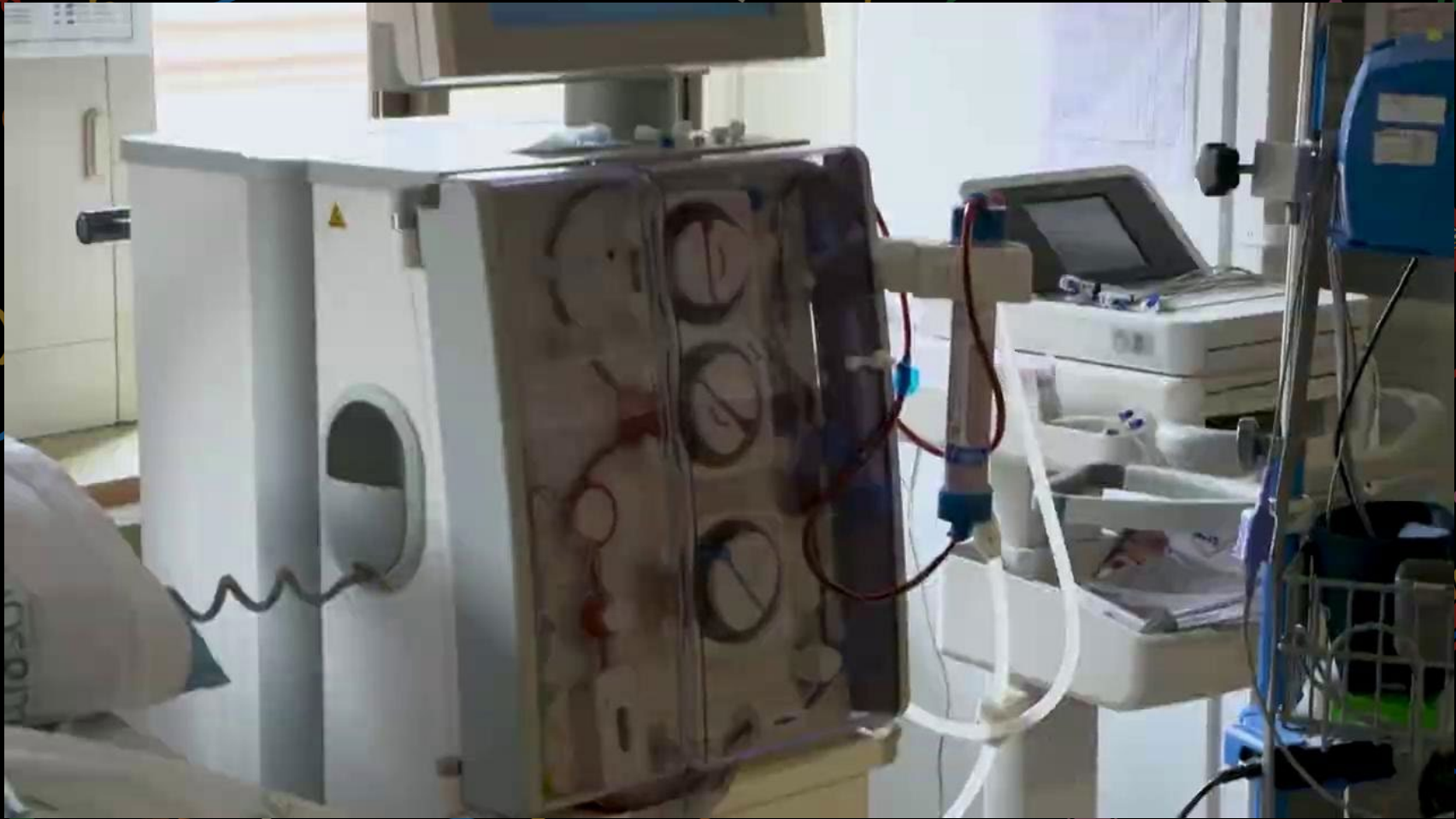
20 years of
WIKIPEDIA

כמה רחוק הגענו: האנשים

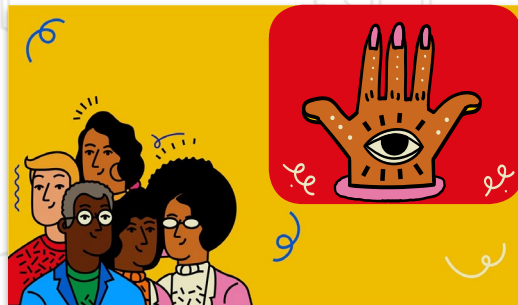
- התנועה בנויה סביב אנשים שחשובה להם גישה עולמית לתוכן חופשי
- קהילה של 280,000 שמנדבים את זמנם כדי לחלוק ידע בחינם לכל העולם
- צמיחה בקהילות לא מיוצגות:
- כנס ויקימניה נערך לראשונה באפריקה ב- 2018 (קייפטאון)
- צמיחה של 50% במספר ה- affiliates מרחבי אפריקה מ- 2014 והמספר גדל
- ב- 2020 נוספו 20 קבוצות משתמשים חדשות

מגוון וייצוג

- ויקיפדיה שואפת לייצג את סכום כל הידע האנושי אך בו בזמן שהיא חוגגת 20 גם מודה כי יש פערי ידע עמוקים שצריך לפתור
- יצירת קרן של 4.5 מיליון דולר לקידום הון ידע (equity & diversity fund) בארגונים בינלאומיים אשר מתמודדים עם פערי גזע ומגדר המונעים גישה והשתפות בידע חופשי
- במאי 2020 חבר הנאמנים העביר החלטה למיגור התנהגות בריונית ולא מכבדת והנחה את הקרן ליצור קוד התנהגות אוניברסלי בשיתוף עם הקהילה

פיתוח טכנולוגי

העולם משתנה במהירות עם צרכים חדשים והעדפות לצריכת ידע וב- 20 השנים הבאות נעבוד על ייעול התשתיות והממשק עבור צרכני ידע, לדוגמא:

- **אפליקציית KaiOS** לעולם המתפתח – הנגשת ידע בהודו ויבשת אפריקה
- **גישה אתית ל- AI**: שימוש בכלים כמו בוטים מאפשרים גידול מהיר מעבודת מתנדבים, אך תוך כדי שיתוף אנושי.
- **עיצוב חדש של הממשק במחשב** – חידוש לוגו, בר צדדי, תוכן עניינים: שינויים אלו נבדקים בכמה שפות ויופעלו באנגלית לקראת סוף 2021
- חידושים אחרים כמו וידאו, מולטימדיה, סייען קולי ועוד

יצירת מערכת רחבה של ידע חופשי

אנו עובדים עם שותפים רבים להפצת שיתוף ידע חופשי, דוגמאות:

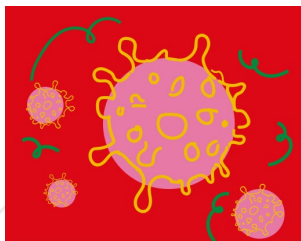
- שת"פ עם **WHO** החל מאוקטובר 2020 – להפצת ידע ברחבי העולם
- בדצמבר סיום תוכנית "קריאת ויקיפדיה בכיתה" בבוליביה מרוקו והפיליפינים – כ- 900 מורים קיבלו 36 שעות הדרכה
- קידום מדיניות לשימור פרטיות משתמשים, ביטוי חופשי, והחלפת ידע חופשי ברשת

ויקיפדיה בזמן מגפת הקורונה

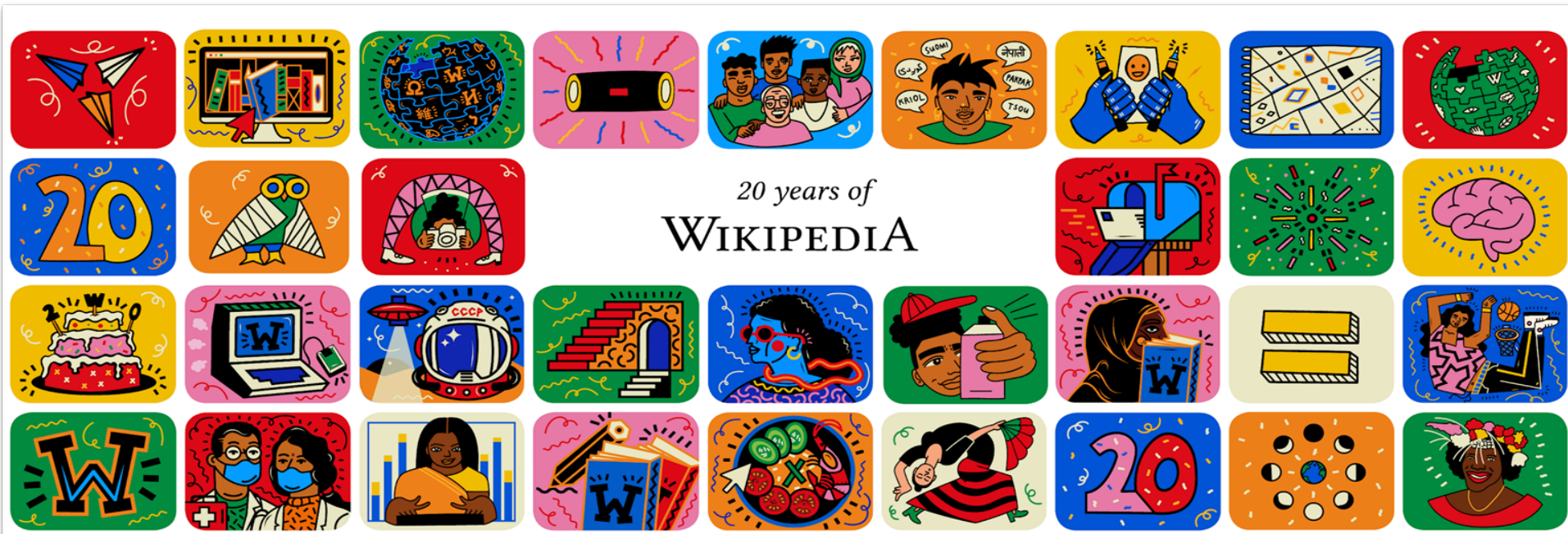
- כמעט 7,000 ערכים ב- 188 שפות, יותר מ- 579 מליון צפיות
- ערכים בתחום בקורונה נערכו בממוצע 110 פעמים בשעה האחרונה, ונערכו על ידי 97,000 עורכים
- הערך הראשי באנגלית על קורונה נצפה 82 מליון פעמים ונערך 23,000 פעמים על ידי 3,100 עורכים
- ערכים על החיסון ביותר מ- 50 שפות, הערך הראשי על החיסון באנגלית נצפה 3.1 מליון פעמים

20 years of
WIKIPEDIA

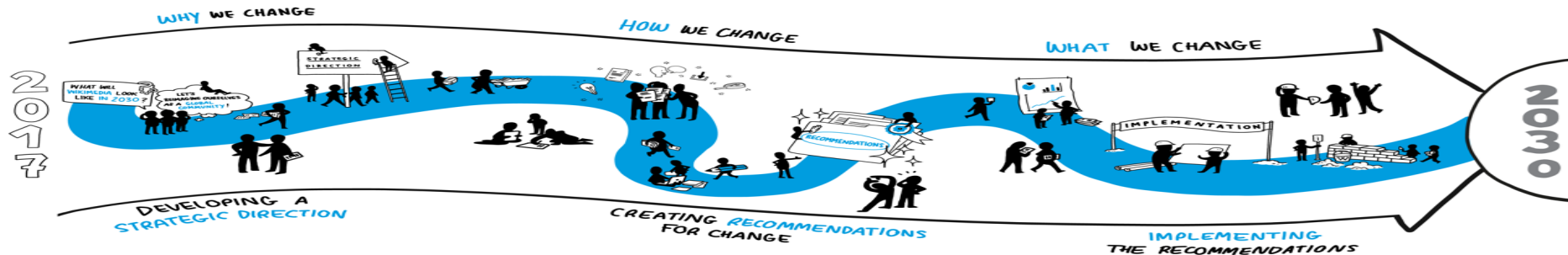
חלק שני: ויקימדיה 2030 ומבט לעתיד

תקציר התהליך

- ב- 2017 הכיוון האסטרטגי אושר על ידי התנועה
- קרוב ל- 100 אנשים השתתפו ב- 9 קבוצות עבודה
- 3 סבבים של מחקר ושיחות עם הקהילה
- מספר רב של אירועי אסטרטגיה שהונחו ע"י הקהילה וע"י affiliates

BUILDING OUR FUTURE

כתיבת ההמלצות: מרץ-ספטמבר 2019

- מרץ-אוגוסט: קבוצות עבודה נפרדות חוקרות וכותבות המלצות ראשוניות
- אוגוסט: טיוטא ראשונית משוחררת אונליין ובויקימניה
- ספטמבר: שינויים בעקבות משובים - טיוטא שניה עם 89 המלצות במקביל שיחות רבות עם הקהילה:
- פגישה אסטרטגית יעודית
- נציגים לאסטרטגיה של הקהילה ושל affiliates
- 48 "סלונים" ב-29 מדינות
- 2 אירועים איזוריים
- ויקימניה בסטוקהולם

גיבוש ההמלצות: אוקטובר 2019 – אפריל 2020

- סגירת קבוצות העבודה והמשך עבודה עם כותבים ועורכים מתנדבים
- צמצום 89 ההמלצות ל 13
- תרגום עבור 12 קבוצות בשפות שונות
- שיחות אסטרטגיה באירועים שונים, +40 אירועים בהובלת affiliates
- Outreach ל אפריקה ו-ESEAP
- קבלת משוב מהקהילה והכללתו בהמלצות, צמצום ל 10 המלצות סופיות

עקרונות מנחים

- העקרונות מייצגים את האמונות הבסיסיות המנחות התנועה
- מבטאים מה המשמעות של היותנו ויקימדי/ית
- נוצרו מתוך דיוני קבוצות העבודה וחיבור 89 ההמלצות המקוריות
- 13 עקרונות זוקו ל 10 לאחר דיון עם התנועה
- ניצבים בבסיס ההמלצות ועליהן תתבסס אסטרטגיית התנועה

אבני הבנין של עתיד התנועה

- התמקדות באנשים

- בטיחות וביטחון

- הכלה וקבלת החלטות שיתופית

- הגינות והעצמה

- ביזור וניהול עצמי

- הקשר (קונטקסט)

- שיתוף פעולה

- אחריות ושקיפות

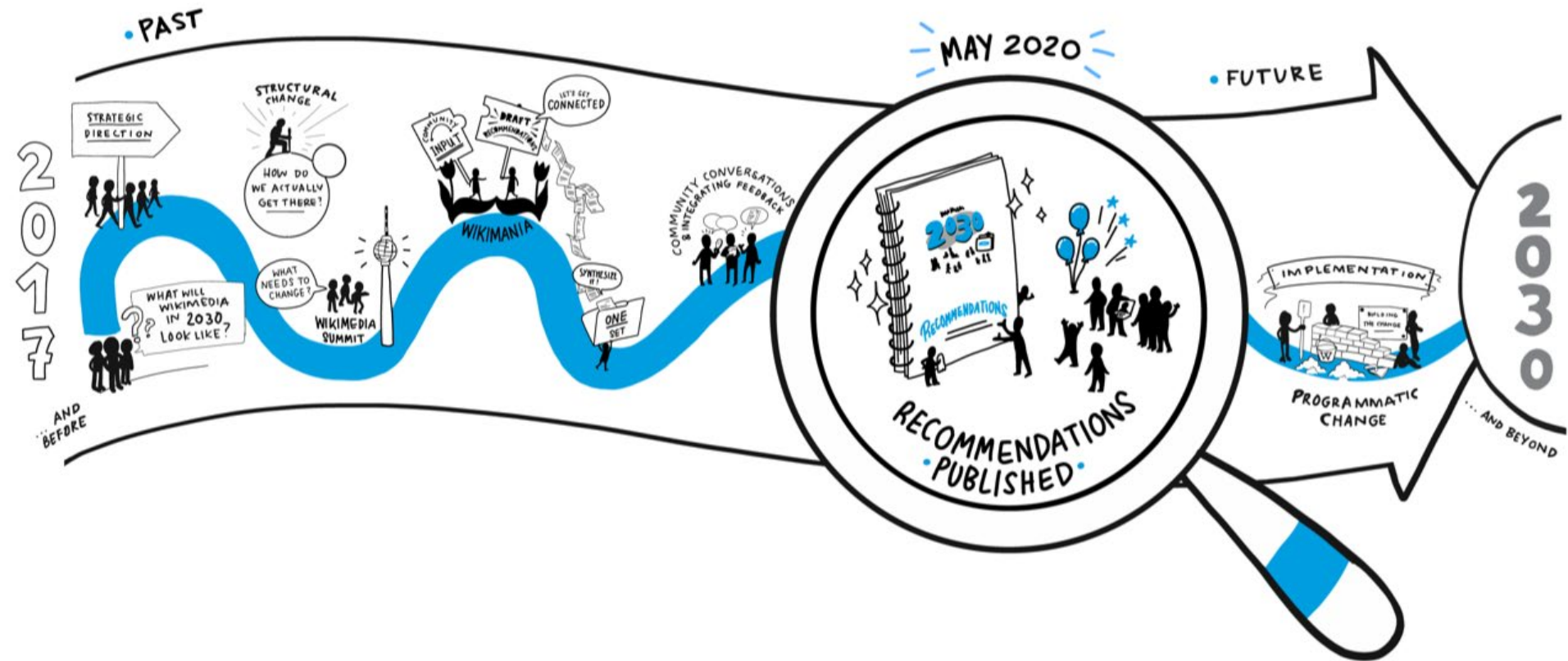
- יעילות

- חוסן ועמידות

20 years of
WIKIPEDIA

BUILDING OUR FUTURE

רשימת ההמלצות

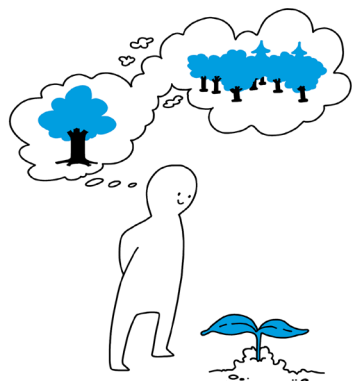
1. חיזוק וביסוס קיימות התנועה
2. שיפור חוויית משתמש/ת
3. ביטחון / בטיחות והכלה
4. הגינות בתהליכי קבלת החלטות
5. תיאום בין בעלי עניין
6. השקעה בפיתוח מנהיגות ומיומנויות
7. ניהול ידע פנימי
8. זיהוי נושאים מייצרי השפעה (אימפקט)
9. חדשנות בידע חופשי
10. להעריך, לחזור ולהתאים

1. חיזוק וביסוס קיימות התנועה

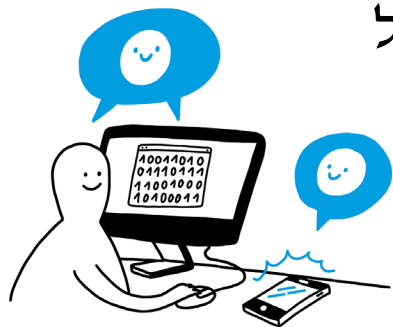
להציב את האנשים במרכז ולבסס את קיימות התנועה, כולל:

- להשקיע יותר בקהילות מתפתחות ובמגזרים עם ייצוג נמוך
- הכרה במתנדבים - תורמים ותיקים וחדשים וכן הגברת המודעות לתנועה
- הענקת תמיכה מוכוונת-הקשר לקהילה
- פיתוח יכולת גיוס תרומות מקומית, מבוזרת ומגוונת, ובחינת הזדמנויות חדשות לייצור הכנסות

2. שיפור חווית המשתמש/ת

התייחסות לשימושיות ולנגישות במטרה להיות יותר "ממוקדים באנשים" ובחינת דרכים לשפר באופן רציף וכולל את חווית המשתמש שלנו ובכלל זה:

- מעורבות תורמים מגוונים וקהילות מפתחים במחקר, בדיקה והפצה של חוויית משתמש UX
- בחינת מגוון רחב יותר של פרופילי משתמש והתקנים
- משאבים למצטרפים חדשים
- תקני נגישות
- מרחבי עמיתים, תקני תיעוד, כלים חוצי פרויקטים ושפות

3. בטיחות והכלה

טיפול בהטרדות וכינון סביבות בטוחות ומכילות, ובכלל זה :

- יצירת קוד התנהגות אוניברסלי (ucoc)
- מנגנונים משופרים לדיווח והתמודדות עם הטרדות
- תוכנית הערכת וביצוע בטיחות הכוללת תשתית תגובה מהירה
- יכולת בטיחות מקומית - כלים לפרטיות בהתאם להקשר של התורם/ת הרלוונטי/ת
- תמיכה בעקרונות ידע חופשי

4. הגינות בתהליכי קבלת החלטות

מיסוד אחריות משותפת לקבלת החלטות וחלוקת משאבים בתנועה, כולל:

- אפשרויות ייצוג הוגן בקבלת החלטות עולמית

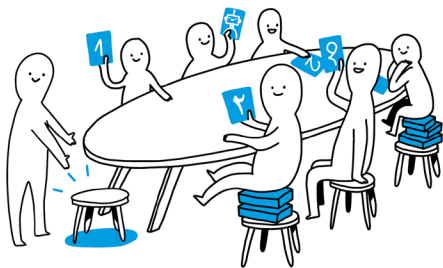
- הקצאת משאבים משותפים

- המועצה הגלובלית (The Global Council)

- ניסוח אמנת התנועה

- מרכזים אזוריים ונושאים (Hubs)

- הגדרת תפקידים ואחריות לכל בעלי העניין

5. תיאום בין בעלי עניין

יצירת מרחבים לשיפור תקשורת ושיתוף פעולה בתוך התנועה ועם שותפים, תורמים טכניים וקהילות מפתחים, ובכלל זה:

- התבססות על תפקידים ותחומי אחריות מוגדרים עבור פעילויות ספציפיות

- יצירת מרחבים לתקשורת ושיתוף פעולה

- חילופי מידע מקיפים, שיפור הלמידה וחילופי ידע

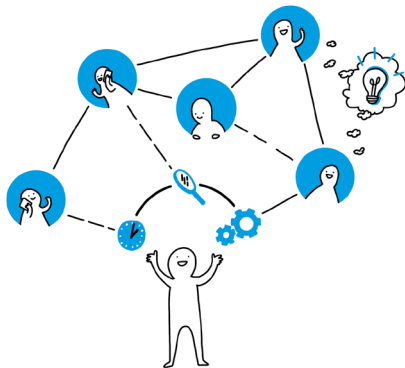
- הקמת מועצה טכנולוגית לפונקציות חדשות, הזדמנויות רשת ותגובה מהירה יותר

6. השקעה בפיתוח מנהיגות ומיומנויות

פיתוח מיומנויות טכניות ואנושיות בקרב אנשים וארגונים, ובכלל זה:

- גישות שיטתיות גלובליות המבוססות על צרכים אמיתיים שזוהו מקומית
- יוזמות למגוון רחב של מיומנויות הדרושות לתרומה לתנועה ולבנייתה
- תוכנית פיתוח מנהיגות מתואמת גלובלית
- למידה מקוונת, רשתות עמיתים, ריבוי שפות
- מתן הכרה ותמריצים לפיתוח מיומנויות
- התייחסות למומחיות ויכולות חונכות הקיימות בתנועה

7. ניהול ידע פנימי

הבטחת איכות, שיתופיות וידידותיות למשתמש של הידע הפנימי בתנועה, כולל:

- אחידות במדרגי הידע, שקיפותו והזדמנויות שוות לפיתוחו

- תרבות יעילה של תיעוד

- ניווט נגיש בבסיסי הידע עם גישה לנכסי למידה לכל התנועה

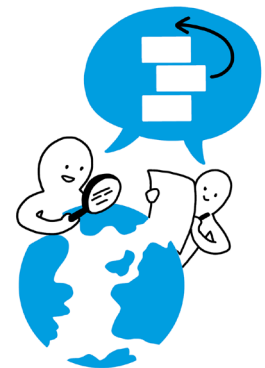
- תחומים מקצועיים הנדרשים לשם כך (ברמת צוות): איסוף, עדכון, הפצה וכו'

8. זיהוי נושאים מייצרי השפעה (אימפקט)

הבנה כיצד התוכן שלנו משפיע על אנשים ברחבי העולם וכיצד ניתן להשתמש בו (כולל שימוש לרעה), ובכלל זה:

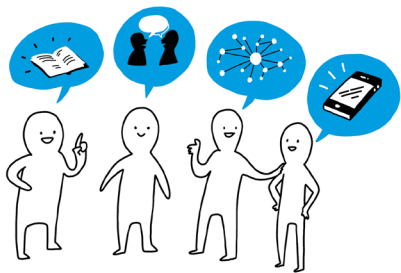
- מבלי להשפיע על אוטונומיית מתנדבים/תרומות, לחקור שימוש בתוכן שלנו - כיסוי, איכות, אימות, אמון הציבור, גישה וכו'
- דרכים לטפל בפערי התוכן וסינגור ליצירת תוכן
- להבין את הנזק המשמעותי של מידע מוטעה בפרויקטים שלנו
- מתן עדיפות למשאבים הקשורים לתוכן שישפיעו בצורה הרבה ביותר
- שיתוף פעולה עם שותפים מתמחים בתחומם
- מדידת השפעה (אימפקט)

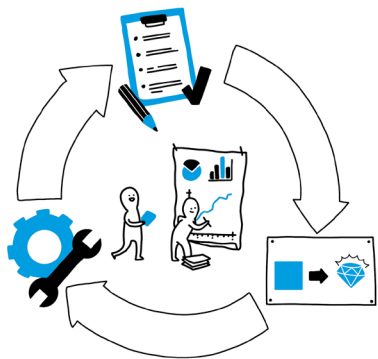
9. חדשנות בתנועת הידע החופשי

לחקור ולהרחיב את מגוון פרויקטי הידע החופשיים שלנו ופורמטי התוכן וזאת על מנת להישאר רלוונטיים, להגדיל את המגוון והחוסן שלהם בהתאם לחזון ולכיוון האסטרטגי שלנו, ובכלל זה:

- בהתייעצות עם קהילות, לזהות חסמים לטיפול בפערי הידע
- לצור מסלולים לפרויקטים חדשים, תכנים ממאגרי ידע אחרים ומדיניות של שוויון בידע
- לפתח כלים ושותפויות להנגשת ידע חופשי בפורמטים שונים

10. להעריך, לחזור ולהתאים

לפתח מודעות עצמית כתנועה ויישום יעיל של ההמלצות
האסטרטגיות לשנת 2030, ובכלל זה:

- להעריך, לפקח, לנתח וללמוד מפעילותנו כתנועה עולמית
- להקצות משאבים ומומחיות להערכה
- להנחיל אחריות משותפת ואחריות הדדית בקרב כל גורמי התנועה
- לפתח מסוגלות לפיקוח על פעילויות, הערכה, ותיקשור התקדמות שיקלו על הלמידה

השתתפו בתהליך!

- דרך העמותה כאן בארץ

- אונליין - 2030.wikimedia.org!

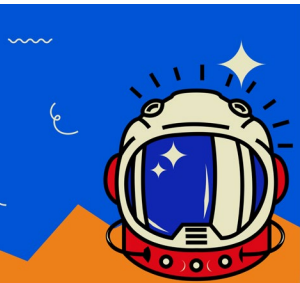
- מייל אישי לצוות האסטרטגיה - strategy2030@wikimedia.org!

מה הלאה?

- דיונים עם הקהילה לגבי ה- Universal Code of Conduct
- דיונים עם הקהילה לגבי ה- Global Counsel (כבר בסוף ינואר)
- דיונים עם הקהילה לגבי ה- Branding – עם יועצים בפברואר ואז החל ממרץ, או ש.. ☺
- בחירות לחבר הנאמנים של הקרן!

- בינתיים, המשך פיתוחים טכנולוגיים ופיתוח משאבים בקרן (capacity building וגם micro-contributions)

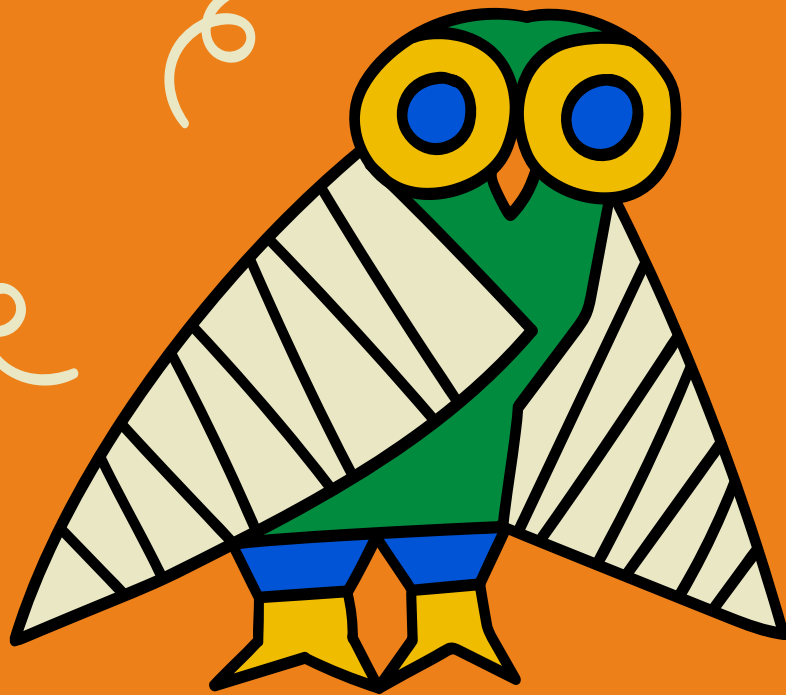
- וכמובן -- חגיגות 20 עולמיות לוויקיפדיה:

https://meta.wikimedia.org/wiki/Wikipedia_20

שאלות ודיון

20 years of
WIKIPEDIA

20 years of
WIKIPEDIA

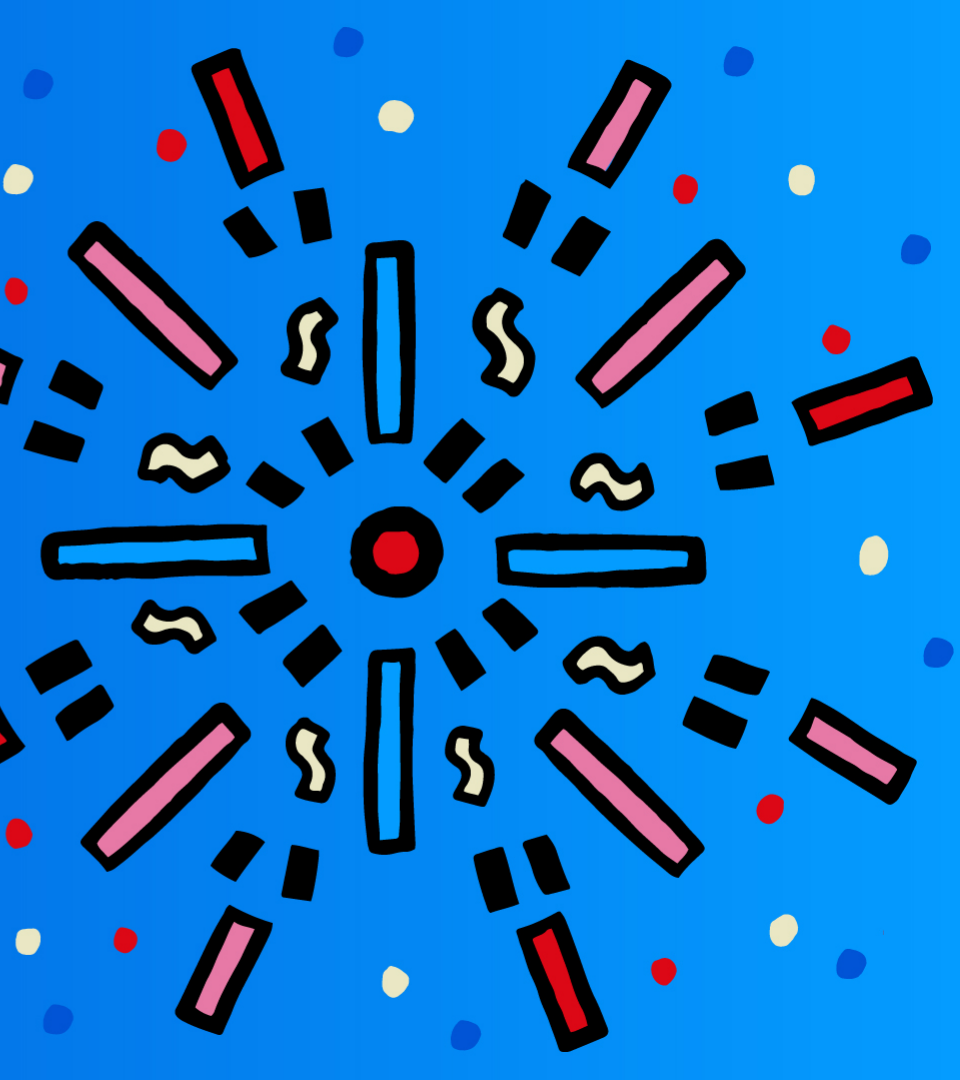
20 שנה לוויקיפדיה:
מבט לעתיד

תודה על ההשתתפות!

מאת: שני אבנשטיין סיגלוב
shani@wikimedia.org

בונוס:

לינקים נוספים לאור שאלות הקהל

[לינק לפודקאסט "המצב הפוסט-אנושי" של ד"ר כרמל וייסמן, בו התארחתי על מנת לדבר על ויקיפדיה, ויקידאטה ותנועת ויקימדיה לאור חגיגות 20 השנה.](#)

[לינק להרצאה כללית שנתתי על ויקידאטה בעברית.](#)

[לינק להרצאה קצרה יותר \(כרבע שעה\) על ויקידאטה ומורשת תרבותית \(באנגלית\), שנתתי במוזיאון המדע בלונדון, בשיתוף מוזיאון ויקטוריה ואלברט ואוני' לונדון.](#)

[לינק להרצאה על ויקיפדיה ורפואה עם ד"ר ג'יימס היילמן בקורס ויקי-רפואה.](#)

[לינק למשחקי ויקידאטה.](#)